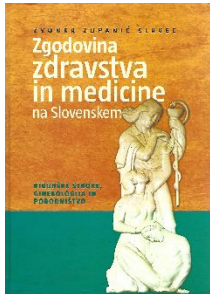

Recenzija knjige Zgodovina zdravstva in medicine na Slovenskem. Kirurške stroke, ginekologija in porodništvo

Sonja Tomšič¹

¹ Onkološki inštitut Ljubljana

Pri Slovenski matici in Znanstvenem društvu za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije je leta 2018 izšla druga knjiga iz serije Zgodovina zdravstva in medicine na Slovenskem s podnaslovom Kirurške stroke, ginekologija in porodništvo avtorice prof. dr. Zvonke Zupanič Slavec. Prva

knjiga s podnaslovom Medicina skozi čas, javno zdravstvo in farmacija, je na policah že leto dni, v nastajanju pa je tudi že tretja, ki bo obsegala opis razvoja internističnih strok, psihiatrije in zobozdravstva.

Druga knjiga je v trdi vezavi, formatu A4 in obsega 461 strani. Razdeljena je na več podsklopov, ki prikazujejo najpomembnejše subspecialnosti kirurgije, ginekologije in porodništva ter povezanih dejavnosti. Vsako poglavje v začetnem delu na kratko opiše razvoj posamezne stroke ali specialnosti v svetu in naniza najpomembnejše svetovne prelomnice in osebnosti, bolj poudarjen pa je zgodovinski pregled dogajanja na Slovenskem. Posamezne ključne osebnosti avtorica povezuje s prelomnicami, s katerimi se je medicinska znanost v daljni in bližnji preteklosti primerjala z najboljšimi svetovnimi medicinskimi dosežki in jih nemalokrat tudi prekašala. Vsak Slovenec je po prebiranju te knjige upravičeno ponosen na slovensko zdravstvo in zdravnike. Mnogi so (bili) v družbi svetovne elite na posameznem strokovnem področju. Gradivo vsebuje obsežen slikovni material o zgodovinskih osebnostih in dogodkih v medicini na Slovenskem. Avtorici in njenim sodelavcem gre posebna zahvala v luči ohranjanja zgodovinske dediščine za prihodnje rodove.

Z zbiranjem tako obsežnega gradiva in izborom ključnih dogodkov, ki so vključeni v knjigo, so imeli avtorica in njeni sodelavci zahtevno nalogo. Gre za prvi tovrstni pregled zgodovinskega razvoja zdravstva takega obsega in celovitosti na Slovenskem. Posamezne stroke ali inštitucije so

sicer ob različnih okroglih obletnicah že pripravljale podobne preglede, vendar so v ospredje postavljali parcialne preglede posamezne stroke ali predstavitve strokovnega dela pomembnega posameznika, nikoli do zdaj pa ne za vse medicinske stroke skupaj. Ob prebiranju gradiva je sicer opaziti, da je ponekod zajetih več podrobnosti, ki segajo tudi v sodobnejša obdobja. Nanizanih je npr. nekaj posameznikov, ki veliko obetajo, medtem ko se pri drugih sklopih popis razvoja ustavi nekoliko prej. Tu je ubran drug pristop oziroma pripomba, da se bodo posamezniki, ki so trenutno dejavni, morali še izkazati in si zaslužiti svoje mesto za omembo v prihodnji knjigi zgodovinskega pregleda. Zagotovo pa tega ne moremo razumeti kot motečo pomanjkljivost pričujočega gradiva. Avtorica je v zgodovinskem pregledu izpostavila razvoj posamezne stroke na način, ki je razumljiv tudi laičnemu bralcu. Predstavljeni so namreč temelji razvoja medicine, kot jo poznamo danes, ni pa se omejila zgolj na to. Navedla je tudi visoko specialne dosežke, kot so posamezni tipi operacij, ki so bili pomembni kot doprinos k stroki, hkrati pa kažejo na visoko kakovostno obravnavo, ki so je (bili) deležni bolniki, obravnavani in zdravljeni na Slovenskem.

Večina predstavljenih dosežkov je sicer iz osrednjeslovenskega območja, kar ni presenetljivo, saj je bila Ljubljana skozi celotno zgodovino glavno in najpomembnejše mesto na področju različnih znanosti. Avtorica pa ne pozabi omeniti posameznikov iz drugih slovenskih bolnišnic in krajev, ki jim gre pripisati pomemben doprinos v zgodovinskem pregledu posamezne stroke.

Vsako poglavje se zaključuje z dvojezičnim povzetkom, ki ponekod celo bolje oziroma razumljiveje kot samo poglavje prikaže povezave med ključnimi prelomnicami stroke in razvojem slovenske družbe. Bralcem revije Javno zdravje posebej tople priporočam tudi seznanitev s prvo knjigo iz serije, ki predstavlja razvoj javnega zdravstva in javnega zdravja kot stroke na Slovenskem. Urednica knjig je Senta Jaunig.

Navajajte kot: Tomšič S. Recenzija knjige Zgodovina zdravstva in medicine na Slovenskem. Kirurške stroke, ginekologija in porodništvo. Javno zdravje 2018; 2(2): 41.

Prispelo: 8. 10. 2018 **Sprejeto:** 21. 10. 2018 **Korespondenca:** stomsic@onko-i.si